

Miczulski, Stanisław

Zebranie filii Instytutu w Krakowie

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 24/3, 721

1979

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ZEBRANIE FILII INSTYTUTU W KRAKOWIE

9 II 1979 r. odbyło się w Krakowie posiedzenie na którym dr Waława Szelińska przedstawiła stan badań nad *Chorografią* Jana Długosza. Wobec zbliżającej się rocznicy 500-lecia śmierci naszego najwybitniejszego uczonego XV w. referentka zwróciła uwagę na jedno z ważniejszych dzieł geograficznych z połowy XV w., które kryje dotąd szereg nierozwiązanych zagadek. Wobec zaginięcia rękopisu podstawowego, tekst ten zrekonstruowano w oparciu o jego elementy wtopione w główne dzieło autora *Annales seu Cronicae Incliti Regni Poloniae*. Referentka przedstawiła stanowisko poszczególnych uczonych w stosunku do *Chorographii* oraz własne ustalenia, na podstawie analizy własnoręcznych gloss Długosza na różnych rękopisach *Roczników*. W dyskusji doc. Karolina Targosz poruszyła kwestię wpływów Humanizmu na Długosza i religioznawczych aspektów w jego ujęciach metodologicznych; mgr Stanisław Miczulski – problem wpływów Ptolemeusza na geograficzne poglądy Długosza oraz szlaków komunikacyjnych, szczególnie dolinami Dunajca i Nidy, mających od wieków szczególne znaczenie dla gospodarczych związków Polski z Basenem Naddunajskim; doc. Stanisław Brzozowski poruszył problem recepcji Długosza w staropolskiej literaturze historyczno-geograficznej oraz stosunkowo ubogich danych z rejonu Litwy.

Stanisław Miczulski
(Kraków)

SESJA NAUKOWA W 100 ROCZNICĘ ŚMIERCI CLAUDE BERNARDA

W ubiegłym roku cały naukowy świat obchodził setną rocznicę śmierci wielkiego twórcy współczesnej fizjologii i medycyny doświadczalnej, badacza, który dokonał ogromnego przezwrotu w naukach biologicznych.

27 listopada 1978 r. Instytut Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN uczcił tę rocznicę sesją naukową. W sali im. Joachima Lelewela Instytutu Historii PAN licznie zebranych gości powitał dyrektor IHNOiT — prof. Józef Miąso, szczególnie dziękując za zaszczytowanie sesji swą obecnością ambasadorowi Republiki Francuskiej — panu Verge Boisdevaix, powitał również attaché kulturalnego — pana Jean Haberta, członka Francuskiej Akademii Nauk — Pierre Huarda i członka Paryskiej Akademii Nauk — Daniela Bargetona.

W imieniu Komitetu Nauk Fizjologicznych PAN gości powitał prof. Andrzej Trzebski, który wraz z prof. Stanisławem Szpilczyńskim przewodniczył sesji.

Referat pt. *Idea Claude Bernarda a wyodrębnienie eksperymentu fizjologicznego w oddzielnej nauce* wygłosił prof. S. Szpilczyński. Stanowił on doskonałe wprowadzenie do następnych referatów, które odtworzyły cały dorobek Claude Bernarda.

Następnie prof. Barbara Skarga w zwięzłym, ale wyczerpującym referacie, omówiła słynny *Wstęp do medycyny eksperymentalnej*. Dzieło to porównywano niejednokrotnie do kartezjuszowskiej *Rozprawy o metodzie*. Nikt bowiem przed Bernardem nie poddał tak wnikliwej analizie zasad metody eksperymentalnej. Nikt też przed nim nie był równie głęboko przeświadczony o konieczności odrzucenia dotychczasowych, bezkrytycznie uznawanych, prawd i wzorów naukowego badania. Metoda nie nadaje się już do dosłownego naśladowania, ale sama idea nic nie straciła na swej aktualności. Bowiem "historyczność nauki nakazuje wątplenie w jej rozmaite tezy, w jej teorie, nawet te, które wydają się już ustalone. Stąd płyną wnioski dotyczące współczesnych praktyk badawczych".

Kolejny mówca — prof. P. Huard — przedstawił oddziaływanie Claude Bernarda na młodsze pokolenie badaczy. W referacie zatytułowanym: *Les élèves français de Claude Bernard* zajął się szczególnie postacią Paul Berta, znakomitego fizjologa, eksperymentatora i wynalazcy.

To żywe — z naturalną dla francuskiego wykładu swobodą — wystąpienie, kontynuował prof. Bargeton, prezentując przejrzyście naukowy dorobek Claude Bernarda. Referat prof. Bargetona zakończyło znane zdanie Claude Bernarda, który występując po raz pierwszy w Collège